

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Zastępca
Rzecznika Praw Obywatelskich

Stanisław TROCIUK

RPO-688217-XVIII/II/ST

Warszawa, *2. kwietnia 2012 r.*

**Pan
nadinsp. Marek Działoszyński
Komendant Główny Policji
Warszawa**

Ważnymy Permie Komemoracie

W toku badania skarg Rzecznik Praw Obywatelskich stwierdził, że praktyka stosowana przez funkcjonariuszy Policji w sprawach ściganych z oskarżenia prywatnego może wywoływać uzasadnione wątpliwości.

Przykład takiej praktyki stwierdzono w toku postępowania wyjaśniającego wszczętego w wyniku skargi obywatela, który w piśmie skierowanym do Biura Pełnomocnika Terenowego Rzecznika Praw Obywatelskich w Katowicach podniósł, iż funkcjonariusze Komisariatu Policji w Z. nie przesłali do sądu złożonej przez niego skargi dotyczącej przestępstwa ściganego z oskarżenia prywatnego. W następstwie tego zaniechania, zdaniem wnioskodawcy, nie została zrealizowana norma wynikająca z treści art.488 §1 k.p.k., zgodnie z którą „Policja na żądanie pokrzywdzonego przyjmuje ustną lub pisemną skargę i w razie potrzeby zabezpiecza dowody, po czym przesyła skargę do właściwego sądu”.

W odpowiedzi udzielonej w tej sprawie Pełnomocnikowi Terenowemu Rzecznika Praw Obywatelskich w Katowicach pismem z dnia 9 stycznia 2012 r. Zastępca Wydziału Kontroli KWP w K. poinformował Rzecznika Praw Obywatelskich, iż podniesiony przez obywatela zarzut jest bezzasadny. Uzasadniając to stanowisko wskazano, iż po zapoznaniu się z treścią skargi dotyczącej przestępstwa ściganego z oskarżenia prywatnego Komendant Komisariatu Policji w Z.. zgodnie z pkt 5 §16 Zarządzenia nr 1426 Komendanta Głównego Policji z dnia 23 grudnia 2004 r. w *sprawie metodyki wykonywania czynności dochodzeniowo-śledczych przez służby*

policyjne wyznaczone do wykrywania przestępstw i ścigania ich sprawców przekazał sprawę do Prokuratury Rejonowej w O. w celu dokonania oceny, czy zachodzi interes społeczny do objęcia czynu ściganiem z urzędu. Prokurator w dniu 9 września 2011 r. wydał postanowienie o odmowie wszczęcia dochodzenia, wskazując, iż brak jest interesu społecznego do objęcia sprawy ściganiem z urzędu. Jednocześnie prokurator pouczył skarżącego, iż przysługuje mu nadal prawo złożenia prywatnego aktu oskarżenia. Policja na tym etapie zakończyła czynności w sprawie. Konkludując, Zastępca Wydziału Kontroli KWP w K. stwierdził, iż całość działań funkcjonariuszy Policji była prowadzona prawidłowo, a obywatel z uprawnienia do złożenia prywatnego aktu oskarżenia nie skorzystał.

Z argumentacją przedstawioną przez Komendę Wojewódzką Policji w K. nie sposób się zgodzić. Art. 488 §1 k.p.k., nakłada wprost na Policję obowiązki w postaci przyjęcia skargi, w razie potrzeby zabezpieczenia dowodów oraz przesłania skargi do właściwego sądu. Skorzystanie przez funkcjonariuszy Komisariatu Policji w Z. z możliwości zasięgnięcia opinii prokuratury, czy wobec złożenia skargi o przestępstwo ścigane z oskarżenia prywatnego nie zachodzi interes społeczny do objęcia czynu ściganiem z urzędu należy ocenić pozytywnie. Natomiast nie może budzić żadnych wątpliwości to, iż w sytuacji gdy Prokurator uznał, iż brak jest podstaw do zmiany trybu ścigania, funkcjonariusze Policji mają obowiązek wykonać czynności przewidziane w art. 488§1 k.p.k.

Należy mieć na uwadze, iż w dniu 15 lutego 2012r. Komendant Główny Policji wydał nowe Zarządzenie nr 109 w *sprawie niektórych form organizacji i ewidencji czynności dochodzeniowo - śledczych Policji oraz przechowywania przez Policję dowodów rzeczowych uzyskanych w postępowaniu karnym* oraz Wytyczne nr 3 w *sprawie wykonywania czynności dochodzeniowo-śledczych przez policjantów* (Dz.Urz. KGP z 2012 r., poz.7), które w §8 normują kwestie postępowania w razie otrzymania zawiadomienia o przestępstwie ściganym z oskarżenia prywatnego, jednakże wytyczne te, w dalszym ciągu nie regulują trybu postępowania, w sytuacji gdy prokurator, któremu przesłano skargę z wnioskiem o rozważenie wszczęcia postępowania z urzędu (§8 pkt 6 wytycznych nr 3) wydał postanowienie o odmowie wszczęcia dochodzenia, wskazując, iż brak jest interesu społecznego do objęcia czynu ściganiem z urzędu. Nie

może budzić żadnych wątpliwości to, iż pomimo braku odpowiedniej regulacji w tym zakresie w Wytycznych Komendanta Głównego Policji, w takim przypadku Policja powinna kontynuować dalsze czynności w sprawie, zgodnie z art.488 §1 k.p.k.

Skorzystanie z procedury przewidzianej w zarządzeniu Komendanta Głównego Policji nie może zwalniać funkcjonariuszy Policji z realizacji ustawowo nałożonych na nich obowiązków. Oczywiście jest bowiem, iż zarządzenie jako akt o charakterze wewnętrznym nie może derogować aktu rangi ustawowej. Mając na uwadze powyższe, zasadny jest wniosek, iż żądanie przez Policję złożenia przez obywatela do Sądu prywatnego aktu oskarżenia, w sytuacji gdy została przezeń uprzednio złożona ustna lub pisemna skarga, nie znajduje żadnego uzasadnienia i stanowi naruszenie art.488§1 k.p.k. Tym samym, wnioskodawca słusznie wskazuje, iż tryb postępowania przyjęty przez Policję, godzi w podlegające konstytucyjnej i ustawowej ochronie prawa i wolności obywatelskie.

W świetle powyższego stosownie do art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.) zwracam się do Pana Komendanta o podjęcie działań, które doprowadzą w efekcie do zmiany istniejącej praktyki w przedmiocie trybu postępowania ze skargami dotyczącymi zaistnienia przestępstwa ściganego z oskarżenia prywatnego, w części dotyczącej zaniechania wykonania dalszych działań w przypadku podjęcia przez prokuraturę decyzji o braku interesu społecznego do objęcia czynu ściganiem z urzędu, celem realizacji przez jednostki Policji reguł postępowania określonych przez prawodawcę w art.488§1 k.p.k.

Z poważaniem

